

A Kúria a dr. Papp Antal ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Deák Dalma hivatalvezető által képviselt I.r. és a dr. Kiss Balázs jogtanácsos által képviselt II.r. alperesek ellen köztisztviselői jogviszony jogellenes megszüntetésének megállapítása és jogkövetkezményei iránt a Pest Megyei Munkaügyi Bíróságnál 5.M.951/2006. szám alatt megindított és másodfokon a Pest Megyei Bíróság 8.Mf.24.644/2009/10. számú közbenső ítéletével jogerősen elbírált perében az említett másodfokú határozat ellen a II.r. alperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán a 2012. február 15. napján megtartott tárgyaláson meghozta a következő

k ö z b e n s ő í t é l e t e t :

A Kúria a Pest Megyei Bíróság 8.Mf.24.644/2009/10. számú ítéletének felülvizsgálati kérelemmel nem támadott részét nem érinti, egyebekben hatályában fenntartja.Kötelezi a II.r. alperest, hogy fizessen meg a felperesnek - tizenöt napon belül - 10.000 (tízezer) forint és 2.700 (kettőezer-hétszáz) forint áfa felülvizsgálati eljárási költséget.A felülvizsgálati eljárás illetéke az államot terheli.

I n d o k o l á s :

A felperes 1992. október 1-jétől állt az I.r. alperes alkalmazásában, az I.O.-n látta el a tevékenységét.Az ágazati miniszter 6/2005 (FVE.23.) FVM utasítása a minisztériumnál és a minisztérium felügyelete alá tartozó költségvetési szerveknél szervezeti módosítások mellett végrehajtandó létszámcsökkentést rendelt el. Az FVM F.T.F. 2005. december 5. napján kelt leiratában tájékoztatta a II.r. alperest az utasítással elrendelt létszámcsökkentésről, rögzítve, hogy a II.r. alperesnél 10 fő létszámcsökkentést kell megvalósítani, amelynek végrehajtásával összefüggő intézkedéseket a hivatal vezetőjének haladéktalanul meg kell tennie.A II.r. alperes vezetője 2005. december 7-én kelt intézkedésében tájékoztatta valamennyi földhivatal vezetőjét az utasítás és a főosztály leiratának tartalmáról, egyben felhívta a körzeti földhivatalok vezetőit, hogy tekintsék át a hivatalaik létszámhelyzetét, feladatait, és határidőben tegyenek javaslatot az esetleges üres álláshelyek megszüntetésére, nyugdíjazás vagy a prémiumévek programban való részvételre, illetve egyéb megoldásokra.

Az I.r. alperes vezetője 2006. január 9. napján kelt előterjesztésében jelezte, hogy az ingatlan-nyilvántartási osztályon két fő jogviszonyának megszüntetése lehetséges, majd a 2006. január 23-án kelt előterjesztésében azt közölte, hogy a létszámleépítésre a felperest és Cs.B.T.-t javasolja.Az I.r. alperes a 2006. február 13-án kelt intézkedésével a felperes közszolgálati jogviszonyát a Ktv. 17. § (1) bekezdés a) pontja alapján felmentéssel megszüntette. Az intézkedés indokolása szerint a 6/2005. (FVM.E.23) FVM utasításával a minisztérium felügyelete alá tartozó költségvetési szerveknél is a 2006. évi költségvetés megalapozásával összefüggésben létszámcsökkentést rendelt el.

Figyelemmel arra, hogy a II.r. alperesnél képzettségének és besorolásának megfelelően másik betöltetlen munkakör nincs, a hivatalvezető a jogviszony megszüntetéséről döntött. A felperes a keresetében annak megállapítását kérte, hogy a munkáltatói intézkedés jogellenes volt, ezért annak jogkövetkezményeit igényelte eredeti munkakörbe történő visszahelyezése mellőzésével. Ezen túlmenően szabadságmegváltás, ruházati költségtérítés időarányos része, 13. havi illetmény időarányos része, étkezési hozzájárulás és perköltség megfizetését is kérte az alperestől. A Pest Megyei Munkaügyi Bíróság 5.M.951/2006/63. számú ítéletével a felperes keresetét elutasította, és az alperesek részére 36.000 - 36.000 forint perköltség fizetését állapította meg. Kimondta, hogy az illetéket és a 3.220 forint állam által előlegezett költséget az állam viseli. A munkaügyi bíróság ítéletében hivatkozott a 68/1990. (IV.4.) MT rendelet 3. §-ának (2) bekezdésében, a 62/1990. (VII.21.) FVM rendelet 4. § (2) bekezdés c) pontjában, valamint a 338/2006. (VIII.23.) Korm. rendelet 2. §-ának (1) bekezdésében foglaltakra. A fenti jogszabályok alapján megállapította, hogy az I.r. alperes perbeli jogképességgel rendelkező jogi személy függetlenül attól, hogy a felperes hivatkozásának megfelelően az Áht. irányadó rendelkezései szerinti törzskönyvi nyilvántartásba vétel hiányában nem minősül költségvetési szervnek. Az ügy érdemét vizsgálva az elsőfokú bíróság hivatkozott a Ktv. 17. §-ának (1) bekezdés a) pontjában, ugyanezen jogszabály (3) és (4) bekezdésében foglaltakra, és kifejtette, hogy az I.r. alperes központilag elrendelt létszámcsökkentés során szüntette meg a felperes jogviszonyát. A létszámleépítés célszerűsége a munkaügyi jogvita keretein kívül esik, ezért ez nem vizsgálható. A létszámcsökkentés tényét nem érinti az a körülmény, hogy a feladatok növekedése esetén azok ellátásába a munkáltató esetenként más munkavállalókat is bevon.

A felmentés indoka az elsőfokú bíróság álláspontja szerint valós és okszerű volt, és a bíróság nem találta bizonyítottnak azon felperesi hivatkozást, miszerint a munkáltató megsértette a rendeltetésszerű joggyakorlás törvényi követelményét. A felperes által előadottak alapján nem volt megállapítható olyan, az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2006. évi CXXV. törvény (Esélytv.) 8. § a-t) pontja szerinti jogvédelmet igénylő tulajdonság, amely miatt a felperest jogellenesen hátrány érte. A bizonyítási eljárás adatai alapján nem volt megállapítható, hogy az egyenlő bánásmód követelményét az I.r. alperes a felmentés során megsértette. A munkaügyi bíróság 2008. szeptember 30-án 5.M.951/2006/69. szám alatt kiegészítő ítéletet hozott. Eszerint az I.r. alperes köteles a felperesnek megfizetni 124.388 forintot, ezt meghaladóan a bíróság a keresetet elutasította. A felperes fellebbezése folytán eljáró Pest Megyei Bíróság 8.Mf.24.644/2009/10. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletének az I.r. alperessel kapcsolatos részét helybenhagyta. A kiegészítő ítéletet hatályon kívül helyezte az I.r. alperes

tekintetében, és a felperes keresetét e körben elutasította. A II.r. alperest érintő részében az ítéletet közbenső ítéletnek tekintette, azt megváltoztatta, és megállapította, hogy a 2006. február 13-án kelt felmentés jogellenes. A felperes közszolgálati jogviszonya a II.r. alperesnél 2010. április 28-án szűnik meg. Az ítélet a felperesnek a II.r. alperessel szembeni perköltségfizetési kötelezettségét mellőzte, egyebekben az ítéletet helybenhagyta. A másodfokú bíróság rögzítette, hogy a jogellenesség jogkövetkezménye tekintetében az eljárást a II.r. alperessel szemben az elsőfokú bíróság folytatja le. A másodfokú bíróság álláspontja szerint a 338/2006. (XII.23.) Korm. rendelet 2. § (1) bekezdése szerint az I.r. alperes a II.r. alperesnek, a P.M.T.-nek, mint önálló költségvetési szervnek a körzeti földhivatala. Az alperesek sem vitatták, hogy az I.r. alperesnek, mint önálló költségvetési szervnek alapító okirata nincs, a költségvetési szervek ÁHH által vezetett törzskönyvi nyilvántartásában nem szerepel. A felperessel szemben kiadott intézkedés idején hatályban volt 68/1990. (IV.4.) MT rendelet 3. § (2) bekezdése szerint a körzeti földhivatal jogi személy, részben önállóan gazdálkodó részjogkörű, a megyei földhivatal szakmai irányítása és felügyelete alatt működő szakigazgatási szerv. Az alperesek közül a felperes munkáltatója a P.M.T. volt, azzal, hogy a munkáltatói jogokat a B.F. vezetője gyakorolta. A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének azt a rendelkezését, amellyel az I.r. alperes vonatkozásában a keresetet elutasította - megváltoztatott indokokkal - a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta. Az I.r. alperessel kapcsolatos kiegészítő ítéletet ugyanakkor hatályon kívül helyezte, és a felperes keresetét a jogellenesség jogkövetkezményei tekintetében az I.r. alperessel szemben elutasította.

A másodfokú bíróság tényként rögzítette, hogy a 6/2005. számú FVM utasítással elrendelt létszámcsökkentésre tekintettel a II.r. alperes vezetője 2006. február 15-én kelt iratában az I.r. alperes létszámából két fő létszámhelyet zárolt. Az I.r. alperesnél akkor több olyan, a felperes által ellátható munkakört töltöttek be határozott időtartamú kinevezéssel, amelyek időtartama 2006. február 15. és a felperes felmentési idejének lejártá, 2006. augusztus 31. között szűnt meg. Mindezen tényekről az I.r. alperes hivatalvezetőjének egyértelműen tudomása volt, illetve a létszámleépítésről már 2005. december 29-én a II.r. alperes vezetőjétől érkezett tájékoztatóból értesült. Ugyancsak előrelátható volt az a tény, hogy B.G. közszolgálati jogviszonya nyugdíjazása folytán a 2005. október 21-étől 2006. április 20-áig tartó felmentési idő figyelembevételével szűnik meg. Az I.r. alperes hivatalvezetője mindezen körülmények ismeretében mégis határozott idejű közszolgálati jogviszonnyal alkalmazta 2006. január 1-jétől B.E.-t, D.ZS.-t, és dr. T.E.-t. A munkáltató tehát végrehajtotta a két fő létszámcsökkentést, de ez az intézkedés nem érintette a felperes közszolgálati jogviszonyát. A munkáltató eljárása azért is jogellenes, mert a felperesnek kiadott felmentést

követően határozatlan idejű közszolgálati jogviszonyt létesített több köztisztviselővel. Nem valós tehát a létszámcsökkentésre alapított indok, így a felperes jogviszonyának megszüntetése jogellenes volt. A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, és a felperesnek a II.r. alperessel szemben indított keresete jogalapja vonatkozásában az ítéletet közbelső ítéletnek tekintette, és azt a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján megváltoztatta megállapítva, hogy az alperesnek a felperessel szemben kiadott felmentése jogellenes. A jogkövetkezmények tekintetében az eljárást az elsőfokú bíróságnak kell folytatnia. A II.r. alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, ebben a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, és a másodfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára kötelezését kérte.

A felülvizsgálati hivatkozás szerint a másodfokú bíróság ítélete sérti az Mt. 76. §-ában, a 338/2006. (XII.23.) Korm. rendelet 3. §-ának (3) bekezdésében, és ugyanezen rendelet 4. §-ának (2) bekezdés c) pontjában rögzítetteket. A felülvizsgálati érvelés szerint a B.K.F. I.r. alperes jogi személyként való jogállását jogszabályok rögzítik: 68/1990. (IV.4.) MT számú rendelet 3. § (2) bekezdése, a 62/1999. (VII.21.) FVM rendelet 2. §-ának (1) bekezdése, 5. §-a, továbbá annak melléklete 14/1. pontja, amely név szerint megjelölte a B.K.F.-t, mint jogi személyt. A földhivatalokról szóló, jelenleg hatályos 338/2006. Korm. rendelet 37. § (3) bekezdése ugyanígy rendelkezik. Ebből adódóan az I.r. alperesnek munkáltatói jogalanyisége volt. A felülvizsgálati hivatkozás szerint a másodfokú bíróság jogkérdésben téved, amikor a B.K.F. jogi személyiségét, így a perképesességét kétségbe vonja, és erre tekintettel a P.M.F.-t tekinti munkáltatónak. A 217/1998. (XII.30.) Korm. rendelet 15. §-ának (1) bekezdés c) pontja és a (6) bekezdése egyértelműen azt rögzíti, hogy a B.K.F.-nek korlátozott pénzügyi jogalanyisége van. Az 1992. évi XXXVIII. tv. 88. §-ának (5) bekezdése kimondja, hogy a költségvetési szerv az ÁHH által vezetett törzskönyvi nyilvántartásba történő bejegyzéssel jön létre. A körzeti földhivatal azonban nem önálló költségvetési szerv, hanem a 292/2009. (XII.19.) Korm. rendelet 21. §-a szerint a megyei földhivatal, mint önállóan működő és gazdálkodó költségvetési szerv jogi személyiségű szervezeti egységeként működik. Ebből adódóan nem szükséges az ÁHH által vezetett közhitel és konstitutív hatályú törzskönyvi nyilvántartásban szerepelnie ahhoz, hogy jogi személy legyen. Erre csak akkor lenne szükség, ha önálló költségvetési szervként működne. A B.K.F. jogi személyiségét a működési rendjéről és szervezetéről, létesítéséről szóló jogszabály mondja ki, amely összhangban áll a jogi személyek jogképesességét általánosan szabályozó Ptk. 28. § (4) bekezdése garanciális szabályaival. A B.K.F. jogi személyisége, így jogképesége, ebből adódó perképesége az állami normatív aktusban, jogszabályban kimondott elismerésen alapul.

A 62/1990. (VII.21.) FVM rendelet a per tárgyát képező időben hatályos 4. §-ának (2) bekezdés c) pontja szerint a kinevezési és a

munkáltatói jogkört a körzeti földhivatal munkavállalói felett - ideértve a körzeti földhivatal kirendeltségének munkavállalóit is - a körzeti földhivatal vezetője gyakorolja. A bíróság jogkérdésben téved akkor, amikor a munkáltatói jogkör és a munkáltatói jogok gyakorlása szétválásának lehetőségét adó törvényi rendelkezést az adott esetre azért alkalmazza, mert egyrészt a jogszabály munkáltatói jogok gyakorlásáról szól, másrészt az okiratok más munkáltatót neveznek meg. A munkáltatói jogok gyakorlása során a megyei földhivatal a központi létszámgazdálkodás okából fenntartja az engedélyezés jogát az álláshelyek betöltése, megvonása tekintetében, de a körzeti földhivatalok teljes jogkörrel és felelősséggel járnak el a munkavállaló személyének kiválasztása tekintetében, illetőleg teljes és önálló hatáskörben gyakorolják a munkáltatói jogköröket minden köztisztviselő tekintetében. Mindezen jogosultság kiterjed a munkaviszony megszüntetésével összefüggésben lévő eljárásokra is. A felülvizsgálati kérelem utalt az Mt. 73. §-ában foglaltakra is. A P.M.F. vezetője jogszabályi felhatalmazás hiányában csak érvénytelen jognyilatkozatot tehetett volna a felperes tekintetében a köztisztviselői jogviszony létesítése, tartalmának módosítása, mind megszüntetése körében. A B.K.F., I.r. alperes vezetője nem átruházott jogkörében, hanem jogszabályon alapuló teljes munkáltatói jogkörben járt el a felperessel szemben mind a köztisztviselői jogviszony létesítésekor, annak tartalma meghatározásakor, a munkaviszony fennállása alatt minden munkajogi kérdésben, továbbá a munkajogviszony megszüntetésekor is. A munkáltatói jogok a földhivatali szervezeti rendszerben nem megosztottak.

A felperes közszolgálati kinevezését a B.F. vezetője írta alá, alkalmazásáról, munkaköréről, alapilletményéről, minősítéséről, teljesítményértékeléséről, szabadságigényéről, ellene fegyelmi eljárás indításáról és fegyelmi határozat hozataláról is ő döntött. A felperes maga is minden alkalommal a B.K.F. vezetője felé tett munkajogi nyilatkozatokat, elfogadta annak utasításait, munkavégzési helye is a B.K.F. mindenkor székelyén volt a munkajogviszonya keletkezésétől egészen a közszolgálati jogviszonya megszűnéséig. A felperes felülvizsgálati ellenkérelme elsődlegesen F.A. képviseleti jogosultságát vitatta. Egyebekben hivatkozott a 292/2009. Korm. rendeletre, valamint a 338/2006 (XII.23.) Korm. rendeletre. Utalt továbbá a Ptk. 29. §-ának (4) bekezdésében foglaltak kapcsán arra, hogy a jogi személy létrejöttének minden esetben feltétele a nyilvántartásba vétel. A jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte a Pp. 206. §-ának (1) bekezdésre, és a 275. §-ának (3) bekezdésére utalással.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Kúria elsődlegesen azt vizsgálta, hogy a II.r alperes jogi képviselője a felülvizsgálati kérelem előterjesztésekor rendelkezett-e képviseleti jogosultsággal. A felülvizsgálati eljárásban igazolásra került, hogy F.A. jogi szakvizsgálóval rendelkezett és jogtanácsosként járt el. Így ebben a körben a

felperes érvelése megalapozatlan volt [Pp. 73/A., 73/C. (1) bekezdés b) pont, (2) bekezdés].

A Kúria a jogerős ítéletet csak a felülvizsgálati kérelem és a csatlakozó felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálhatta felül (Pp. 275. §), így az I.r. alperesre és a jogviszony megszűntetés jogellenességére vonatkozó, felülvizsgálati kérelemmel nem érintett jogerős ítéleti döntés nem volt vizsgálat tárgyává tehető. A Ptk. 28. §-ának (4) bekezdése szerint a jogi személy jogképes, ugyanezen jogszabály 3. §-ának (1) bekezdése értelmében pedig a költségvetési szerv jogi személy. A 338/2006. (XII.23.) Korm. rendelet 2011. január 1-jétől, jelenleg is hatályos 3. § (1) és (3) bekezdése értelmében a megyei földhivatal a fővárosi és megyei kormányhivatal ingatlanügyi szakigazgatási szerve, a körzeti földhivatal pedig a megyei földhivatal önálló feladat- és hatáskörrel rendelkező szervezeti egysége. Ugyanezen Kormányrendelet 21. §-ának n) pontja szerint pedig a megyei földhivatal általános és egyetemes jogutóda a P.M.F.esetében a P.M.K. A 2010. évi CXXVI. törvény 3. §-ának (3) bekezdése értelmében a törzshivatal és a szakigazgatási szervek egy költségvetési szervet képeznek. A fenti jogszabályok együttes értelmezése mellett az adott perjogi helyzetben az volt megállapítható, hogy a P.M.K. mind az I., mind a II.r. alperes jogutóda. A felülvizsgálati kérelem nem támadta az I.r. alperesre, illetve a munkáltatói intézkedés jogellenességére vonatkozó jogerős ítéleti megállapításokat, így azok a felülvizsgálati eljárásban nem képezhettek vizsgálat tárgyát. Mivel a P.M.K. mind a két alperes jogutódjának tekintendő, a felülvizsgálat pedig kizárólag annak megállapítására irányult, hogy melyik alperes viseli a jogellenes munkáltatói intézkedés jogkövetkezményeit, további érdemi vizsgálatra nem volt szükség. A kifejtettekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta a fenti indokolásbeli módosítással a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése szerint.

Az alperes perköltség fizetési kötelezettsége a Pp. 78. §-ának (1) bekezdésén alapul. A felülvizsgálati eljárás illetéke az államot terheli az 1990. évi CXIII. tv. 5. §-ának (1) bekezdés c) pontja alapján.

Budapest, 2012. február 15.

Dr. Tallián Blanka s.k. a tanács elnöke, Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. előadó bíró, Dr. Hajdu Edit s.k. bíró
A kiadmány hiteléül: Nné tisztviselő